

ERWIN MATEJA

Uniwersytet Opolski, Wydział Teologiczny, Instytut Nauk Teologicznych

ORCID: 0000-0002-2928-900X

REMIGIUSZ POŚPIECH

Uniwersytet Wrocławski, Wydział Nauk Historycznych i Pedagogicznych,

Instytut Muzykologii

ORCID: 0000-0001-5859-0734

Od Redakcji

Szanowni Czytelnicy i Przyjaciele!

Sześć dekad temu, 4 grudnia 1963 r., ogłoszona została konstytucja o liturgii świętej Soboru Watykańskiego II *Sacrosanctum Concilium*. Dokument, będący *carta magna* posoborowej odnowy liturgicznej, do dnia dzisiejszego pobudza do refleksji i inspiruje zarówno naukowców, jak i duszpasterzy. W nurcie intuicji KL narodziło się również nasze czasopismo, którego podtytuł – *Liturgia – Musica – Ars* – integralnie łączy trzy niezwykle ważne dla kultu chrześcijańskiego przestrzenie (por. KL 39, 44, 46). Stąd też niniejszy numer pragniemy dedykować Ojcom liturgicznej odnowy soborowej jako dowód wdzięczności za rozpoczęcie tego wiekopomnego dzieła, które wciąż jeszcze się dokonuje.

Bieżący zeszyt otwiera artykuł, który wpisuje się w jubileusz sześćdziesięciolecia KL: ks. Stanisław Araszczyk (PWT) podejmuje kwestię zasygnalizowaną przez KL 45, dotyczącą utworzenia w poszczególnych diecezjach Komisji Liturgicznych. Autor stara się odpowiedzieć na pytanie, czy i na ile soborowy postulat został już zrealizowany. Kolejne dwa artykuły dotyczą problematyki *ars celerbrandi*. W pierwszym ks. Mateusz Rafał Potoczny (UO) snuje refleksję nad soborową wizją sztuki celebrowania liturgii, zbudowaną na postulatach KL. Odnosząc się do wybranych założeń postulatów odnowy soborowej, autor z perspektywy sześciu dekad próbuje dokonać ewaluacji ich recepcji. Z kolei ks. Dariusz Kwiatkowski (UAM) patrzy na zagadnienie *ars celebrandi* z perspektywy papieża Benedykta

XVI, którego nauczanie, osadzone na „ciągłości tradycji”, pozwala spojrzeć na problematykę wieloaspektowo. W dalszej kolejności czytelnik zapozna się z opracowaniem ks. Karola Litawy (UPJP2), którego kanwą również jest nauczanie Benedykta XVI. Krakowski liturgista pokazuje, w jaki sposób dynamiczna hermeneutyka ciągłości w ujęciu Benedykta XVI staje się odpowiedzią na potrzebę każdego czasu istnienia i misji Kościoła. Kolejny artykuł, autorstwa ks. Jarosława Supersona SAC (UPJP2), stanowi refleksję, w której autor wykazuje obecność wersetów psalmicznych czy też całych psalmów w obrzędach pokutnych judaizmu, w doktrynie św. Pawła, w nauczaniu św. Atanazego oraz w sprawowaniu sakramentu pokuty na Zachodzie. Liturgiczną część numeru zamyka opracowanie ks. Jerzego Adamczyka (KUL JP2) oraz Karoliny Mazur (UPJP2), w którym autorzy podejmują problematykę liturgicznego aspektu kanonicznej wizytacji biskupiej w parafii. Tekst stanowi próbę ukazania i wyjaśnienia na podstawie określonych przepisów różnego rodzaju celebracji liturgicznych realizowanych w czasie wizytacji.

Introdukcję części muzycznej stanowi artykuł ks. Piotra Heroka (UO) dotyczący rozumienia kultu maryjnego rozpatrywanego w świetle pism Marcina Lutra (głównie *Komentarza do Magnificat*, *Komentarza do Ave Maria* oraz kazań). Tekst ten powstał pierwotnie w kontekście muzycznych opracowań kantyku *Magnificat* w twórczości Jana Sebastiana Bacha, dlatego też może stanowić istotne źródło wiedzy dla analiz muzykologicznych wszelkich utworów pisanych do tekstów maryjnych przez kompozytorów tworzących w tradycji protestanckiej. Z tradycją tą związany jest również kolejny tekst, Dawida Ślusarczyka (Berlin), który podejmuje próbę rekonstrukcji i opisu muzycznego wymiaru obchodów jubileuszu 300-lecia Reformacji, jakie miały miejsce we Wrocławiu w dniach od 30 października do 1 listopada 1817 r. w kościele pw. św. Elżbiety (okolicznościowe nabożeństwo) oraz w uniwersyteckiej Auli Leopoldyńskiej (uroczysta gala). Bardziej szczegółowej analizie poddane zostają utwory wrocławskiego organisty i uniwersyteckiego wykładowcy F. W. Bernera. Część muzyczną dopełnia artykuł ks. Sławomira Ropiaka (UWM) poświęcony pieśni *Bracia wybrani przez Boga*, stanowiącej świąteczny hymn Liturgii godzin ku czci patronów Europy: św. Cyryla i św. Metodego.

W części poświęconej sztuce sakralnej znalazły się dwa artykuły. W pierwszym Katarzyna Bogacka (SGGW) podejmuje próbę odpowiedzi na pytanie o celowość odwołania się w badaniach nad insygniami do metodologii nauk społecznych, a nie jedynie humanistycznych i liturgiki. Z kolei drugi tekst, autorstwa Mirosława Bogdana (PO), stanowi refleksję dotyczącą kościoła pw. św. Józefa w Zabrze, autorstwa Dominikusa Böhma. W artykule podjęto próbę udowodnienia, że budo-

wany w zgodzie z międzynarodowym ruchem liturgicznym z pierwszej połowy XX w. kościół od samego początku doskonale wpisywał się w paradygmaty liturgii świętej zaproponowane znacznie później przez Sobór Watykański II.

W dziale poświęconym materiałom źródłowym i opracowaniom czytelnik znajdzie dwa teksty. Pierwszy to tłumaczenie i komentarz anonimowego dzieła *Expositio antiquae liturgiae gallicanae*, którego autorką jest krakowska badaczka Bogusława Frontczak (UPJP2). Z kolei drugi tekst stanowi kompletną bibliografię dotyczącą liturgicznych aspektów starożytnego traktatu *Didachè*, która przygotowana została przez ks. bpa Andrzeja Suskiego (Toruń).

Zeszyt tradycyjnie zamyka część poświęcona sprawozdaniom.